

VÉNUSZ ÉS ÁMOR, 1833

Olaj, fa, 24x20 cm

Jelezve balra lent: C. Markó 1833

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft

Starting price: 26 000 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Képzőművészeti Akadémia, Bécs, 1835.
- Schidlhof Aukció, Bécs, 1921. (Repr.: Ill.)

A kép előterében a féltérde ereszkedett Vénusz merengve tekint kecsesen felemelt jobbára, baljával a kis Ámort öleli át, aki miközben anyjára mutat, pajkosan tekint ki a képből. A figurák alatt zöldes, barnás drapéria, mellettük nyíl és tegez. A helyszín egy erdei út, balra meredek szikla, tetején az alakok felé oltalmazóan hajlik egy dúslombú fa. Jobbra kitekintés nyílik az alkonyi égre és a messzi hegyekre. Lent, kies erdőben egy hegyi patak fut.

A festmény igazi kuriózum, id. Markó Károly művészetének egy kevésbé ismert arculatát tárja elénk. A megszokott Claude Lorrain-es, staffázs figurákkal benépesített, nagylátószögű Markóktól ez a kompozíció igencsak eltér.

A festőtől ismert ugyan néhány, elsősorban a figurákra koncentrálnó kompozíció, de sosem helyezte őket jellegzetes tájba. A *Vénusz és Amor* című festményhez talán legközelebb áll az *Uborkát hámozó leány* (MNG ltsz.: 1905-2143), ezen azonban a zsánerjelenet egy szoba sarkába kerül, a táj csak az ablakon át látható.

A *Vénusz és Amor* minden bizonnyal Geymüller bécsi bankár számára készült, aki az irodalom szerint "finom ízlésű műbarát" volt. Ő tette lehetővé, hogy Markó Rómába utazhasson. A kép is ott készült, valószínűleg római tartózkodásának legelején, amit a kép sajátos stílusötvezete mutat.

A két alak leheletfinoman megfestett részletei még a bécsi évek kényes, kényérkereseti forrását, a miniatúra portrékat idézik. Markó, akit mindig a tájfestészet vonzott, az 1822-1832 közötti bécsi tartózkodás során – miután mára már kideríthetetlen okok miatt, gazdag pártfogói cserben hagyták – leginkább a korban oly kedvelt miniatúrák festéséből tartotta fenn magát és családját. A manierista hagyományokat követő, enyhén erotikus, csavart testtartású figurák tájháttere azonban, különösen a jobboldalt a messzeségbe vezető hegyi patak vájta meredély már a jól ismert Markó karaktert mutatja.

A festmény, amit valószínűleg akkori tulajdonosa Geymüller állítottatott ki a Bécsi Képzőművészeti Akadémián 1835-ben, igen nagy hatással volt kortársaira, amit az is igazol, hogy két mester is lemásolta. Az egyik Franz Strotzberg, osztrák festő, akit Markó a források szerint még Bécsben tanított. A másik, Barabás Miklós, akit szintén ismert Markó, még a bécsi éveiből. Érdekes, hogy mindkét másolat hozzátesz a képhez, nem értve meg Vénusz erotikus, szerelemre hívó kézmozdulatát. A felemelt jobb karjába egy-egy girlandot festettek, hogy indokoltá tegyék a mozdulatot.

A két másolat eddig is ismert volt. A Strotzberg festményt a Magyar Nemzeti Galéria őrzi, a Barabás-kép pedig szerepelt a BÁV 46. képaucióján 1978 szeptemberében.

A Markóról szóló monográfiák sajnálattal említik, hogy a másolatokhoz szolgáló Markó festmény, amit 1921-ben Bécsben elárvereztek, sajnos elveszett. A most megkerült festményről bátran állíthatjuk, hogy a hazai klasszicista festészet kiemelkedő remeke.

